



The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Between Haredi-ism and Israeli-ism - 62351

Last update 07-01-2024

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Law

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Yehoshua Pfeffer, Esq.

Coordinator Email: Yehoshua.pfeffer@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: By prior appointment

Teaching Staff:

Yehoshua Pfeffer

Course/Module description:

This course will revolve around the relationship between Haredi society and general Israeli society, the different issues involved, and how these issues find expression in Israeli law and court decisions. These issues include: Haredi education; army service; workforce participation; gender separation; the character of the public space; discrimination; and others.

Before reaching the discussion of specific issues, the course will present an introduction to the Haredi community, discussing its ideological and social foundations, as well as current trends. This introduction will enable a discussion of the particular issues both from the perspective of general Israeli society, and from that of the Haredi community.

Course/Module aims:

- To present students with a deeper understanding of the nature of the Haredi community and its relationship with broader Israel society.*
- To allow students to consider the relationship between the communities through the lens of the law, including several key decisions relating to some of the most delicate issues.*
- To encourage students to see the questions, social and legal, which emerge from the interaction between societies, from different perspectives, and to discuss them out of an awareness of their complexity.*
- To clarify how the ongoing issues between the Haredi community and broader Israel are of great significance, both for the Haredi community and for Israel in general, and of the need for their delicate treatment.*

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Understanding the foundations of the Haredi community in Israel, and its interaction and tension with broader Israel.

To understand the legal reasoning employed in the different issues that have arisen.

To discuss these legal and social issues, in all of their complexities.

To recognize the different sides of the argument and appreciate the delicate and highly important nature of debates.

Attendance requirements(%):

80%

Teaching arrangement and method of instruction: Frontal lecture

Course/Module Content:

1. Haredi identity in a multicultural society
2. The Community and its Leadership: The "Daat Torah" Principle
3. Conservatism and Women's Status
4. Haredi society and Zionism: A Rocky Relationship
5. Haredim and the State: A Matter of Citizenship
6. The Draft: Haredim and the IDF
7. Haredi Economics: The Work Ethic in Haredi society
8. Education: Wars of Autonomy
9. Higher Education: Challenges and trends
10. The Public Space: Gender Separation and More
11. After the War: A Look to the Future

Required Reading:

[The list includes both obligatory and optional readings]

1. מפגש 1
 - בג"ץ 5851/13 קושלבסקי נ' המועצה להשכלה גבוהה (1.10.2013)
 - אביעד הכהן "מיהו אשכנזי? מיהו ספרדי? מיהו חרדי? הלכה, משפט ובית המשפט כמשקפי זהות ומכונניה" משפט, חברה ותרבות 127 (2014), עמ' 142-148
 - יהודה הערשקאוויטש "למה לומדים? תלוי את מי שואלים" צריך עיון (א' אב תשע"ז)
 - אהרן רוז "החרדים: כתב הגנה" תכלת 34 (סתיו תשס"ז)
2. מפגש 2
 - גרשון גונטובניק "קבוצות מיעוט המבקשות מהמדינה לסגור את עצמן: חומות משפטיות, גדרות חברתיות והפליה בדיור" משפט חברה ותרבות: קהילות מגודרות (תש"ע) 425
 - גילה שטופלר "המיעוט הערבי, המיעוט החרדי והתיאוריה הרב תרבותית במדינה יהודית ודמוקרטית" משפט, חברה ותרבות: תפרים בחתך הלאומי: משפט, מיעוט וסכסוך (ראיף זריק ואילן סבן עורכים, 2016)
 - אהרן רוז "האם אנו חוזים באביב של פראג" ארץ אחרת 41 (אוגוסט-אוקטובר 2007), 38
 - יוסי נחושתי "עקרון הוסבלנות" עיוני משפט לד 5 (2011)
 - גרשון גונטובניק "סובלנות במדינה יהודית ודמוקרטית בראי פסיקתה של השופטת אילה פרוקצ'יה" משפט ועסקים יח 83 (2014)
3. מפגש 3
 - מנחם פרידמן, החברה החרדית: מקורות, מגמות, תהליכים (ירושלים, 1991), עמ' 80-88
 - שלמה טייטלבוים "על התורה. ועל העבודה?" צריך עיון (א' אב תשע"ז)
4. מפגש 4
 - לוי יצחק הירושלמי "החרדים מהציונות והחרדים לציונות" מאזנים, כרך ע"א, חוברת 6, 32-40
 - עמוס ישראל פליסהאור "ביקורת חרדית על ריבונות, אינדיבידואליזם ומושג זכויות האדם: הגות לאומית ובין-לאומית דתית של הרב ד"ר יצחק ברויאר" המשפט טו (2010) 607
 - רחלי איבנבוים "חרדים מהשואה - זיכרון השואה מפרספקטיבה חרדית" צריך עיון (כ"ז ניסן תשע"ז)
5. מפגש 5
 - אביעזר רביצקי, "האם תיתכן מדינת הלכה? הפרדוקס של התאוקרטיה היהודית" בתוך: דת ומדינה

- בהגות היהודית במאה העשרים (אביעזר רביצקי עורך, 2005) 42-9
- בנימין בראון לקראת דמוקרטיזציה במנהיגות החרדית? - דוקטרינת דעת תורה במפנה המאות העשרים והעשרים ואחת (מחקר מדינות 89, המכון הישראלי לדמוקרטיה, אפריל 2011)
 - ישראל שפיגל "אין במבט התורה צד 'שמאל' ו'ימין'" מוסף שבת קודש (יתד נאמן), פרשת חוקת תשנ"ט, עמ' 2-3
 - ישראל שפיגל "צוואתו של רבינו הגדול זצוק"ל" מוסף זיכרון, יתד נאמן, כסלו תשס"ב, עמ' 3-12.6 מפגש 6
 - בג"ץ 5016/96 חורב נ' שר התחבורה, פ"ד נא (4) 1 (1997)
 - שלמה גוזמן כרמלי "שתזדעזע ארץ הקודש, ב"ה: הפגנות ברחוב החרדי כביצוע תרבותי" תרבות דמוקרטית 15 (2013) 31.7 מפגש 7
 - בג"ץ 10296/02 ארגון המורים בבתי-הספר העל-יסודיים, בסמינרים ובמכללות נ' שרת החינוך, התרבות והספורט, פ"ד נט (3) 224 (2004)
 - טל פרוסט "ליבה לשם מה?" מחקרי משפט ל (התשע"ו-2016)
 - תמר הראל בן שחר "אוטונומיה חינוכית, תוכנית-הליבה ומימון ציבורי של החינוך - על חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008" משפט וממשל יב (תש"ע) 7.8 מפגש 8
 - איריס בראון "אנא אפלח: נטילת עול הפרנסה על ידי הנשים החרדיות, הצדקותיה והשלכותיה" תרבות דמוקרטית 45 (2012)
 - אלון הראל, אהרון שנרך "ההפרדה בין המינים בתחבורה הציבורית" עלי משפט ג (חוברת 1) (תשס"ג-תשס"ד) 71
 - אסתר טולידנו, נעם זוסמן, רוני פריש, דניאל גוטליב "השפעת גובה קבצאות הילדים על פריון הילודה" הרבעון לכלכה 57 159 (יוני-ספטמבר 2010) 9.9 מפגש 9
 - דפנה ברק-ארז "גיוס בחורי הישיבות: מפשרה למחלוקת" צומתי הכרעות ופרשיות מפתח בישראל (דבורה הכהן ומשה ליסק עורכים, 2010) עמ' 13-39
 - בג"ץ 02/247 התנועה לאיכות השלטון נגד הכנסת (1.12.2005), פסקי-דין הנשיא ברק, המשנה לנשיא חשין, והשופטים לוי וגרוניס.10 מפגש 10
 - שלמה טייטלבוים "על התורה ועל העבודה ועל העולם" צריך עיון (א' אב תשע"ז)
 - יהושע פפר "לקראת מעמד ביניים חרדי" צריך עיון (29.5.2017) 11.11 מפגש 11
 - בג"ץ 1067/08 עמותת "נוער כהלכה" נ' משרד החינוך (6.8.2009)
 - אביעד הכהן "נישט פון אונזערע" ("לא משלנו"): אפליה עדתית בחברה החרדית וייצוגן של קבוצות אוכלוסייה מוחלשות מקרבה" מעשי משפט ג (2010) 123
 - ישי כהן "אפליה באלעד: בנות ספרדיות לא התקבלו לסמינרים" כיכר השבת (29.5.14)
 - יעקב בן-שמש "פרשת עמנואל הדילמה של ש"ס" תרבות דמוקרטית 15 (2013) 13.12 מפגש 12
 - שרה זלצברג "מאפיינים של קשרים מיניים פוגעניים בקרב בני חרדים ניתוח ומשמעותם" קרימינולוגיה ישראלית ד (אפריל 2015) 73
 - אביעד הכהן, "מרים יד בתורת משה": על פניית החרדים לערכאות משפט אזרחיות-חילונית", תרבות דמוקרטית 15 (2013) 87.13 מפגש 13
 - אלכסנדר יעקובסון, "מתפוררת, שמתפוררת: החברה הישראלית מול הנבואות על התפרקותה", כיוונים חדשים 18 (2008)
 - אברום תומר "לא שבטים ולא יער" השילוח 3 (תשע"ז) 85-65

Additional Reading Material:

Grading Scheme:

Written / Oral / Practical Exam 100 %

Additional information: